

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

Teatteriharrastuksen vaikutus

Riihimäen Nuorisoteatterin entisten harrastajien kokemana

Eva Lindblom

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Marraskuu / 2017

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Eva Lindblom	Sivumäärä 24 ja 2 liitesivua
Työn nimi Teatteriharrastuksen vaikutus	
Ohjaava(t) opettaja(t) Pasi Toivanen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Riihimäen Nuorisoteatteri ry, Sanna Saarela	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni selvittää Riihimäen Nuorisoteatterissa harrastaneiden kokemuksia harrastuksen vaikutuksista.</p> <p>Riihimäen Nuorisoteatteri on Suomen suurin laajaa teatteritaiteen opetusta antava oppilaitos. Vuonna 2017 aktiivisia jäseniä on n. 600 ja talossa tuotetaan vuodessa 20-30 ensi-iltaa.</p> <p>Työn tavoitteena on selvittää miten entiset harrastajat kokevat teatteriharrastuksen ja mitä he ovat oppineet. Miten harrastus on vaikuttanut heidän käyttäytymiseen ja asenteisiin sekä onko harrastuksesta ollut hyötyä heidän opinnoissa sekä työelämässä.</p> <p>Menetelminä opinnäytetyössä käytetään kyselyä sekä teemahaastattelua. Kyselyllä saatiin kvantitatiivisena eli määrällisenä tietona numeroarvosana, mikä kertoo teatteriharrastuksen vaikutuksesta entisten harrastajien elämään. Teemahaastatteluilla syvennettiin kvalitatiivista eli laadullista tietoa harrastuksen kokemuksista ja vaikutuksista.</p> <p>Tuloksissa käy ilmi, että teatteriharrastuksen koetaan vaikuttavan kokonaisvaltaisesti ja hyvin positiivisesti elämään. Harrastus koettiin tärkeänä kasvattajana. Sosiaaliset taidot sekä luottamus omaan itseensä kehittyivät harrastuksen myötä. Kaikille harrastuksesta saadut opit ja hyödyt ovat seuranneet pitkälle elämään.</p> <p>Työ onnistui melko hyvin. Harrastajien kokemukset vastaavat Riihimäen Nuorisoteatterin opetussuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita. Tulokset osoittavat Riihimäen Nuorisoteatterin tukemisen olevan perusteltua ja merkityksellistä.</p>	
Asiasanat Teatteri, nuorisoteatteri, teatterikasvatus, harrastuksen vaikutus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
The Degree Programme in Cultural Management

ABSTRACT

Author Eva Lindblom	Number of Pages 24 + 2
Title Effects of the youth theater as a hobby	
Supervisor(s) Pasi Toivanen	
Subscriber and/or Mentor Riihimäen Nuorisoteatteri ry, Sanna Saarela	
Abstract <p>The idea of this thesis was to research how the Youth Theater of Riihimäki affected to its former members.</p> <p>Youth Theater of Riihimäki is the biggest youth theater of Finland. In 2017 it had around 600 members and every year it produces 20-30 premiers.</p> <p>The main goal of this thesis was to unravel how former members use their theater interest in life today and what have they learned about it. Has the avocation affected to their behavior or their way of thinking, and have they got some benefits from it in their studies or in a work career.</p> <p>Method in this thesis was to use a survey and a semi-structured interview. The data which was got, was quantitative. The number on scale indicates the score how the youth theater has influences in the lifes of former members. The function of the interviews were to give more qualitative knowledge about experiences and impacts of the hobby.</p> <p>The results showed up that theater avocation affects comprehensively and positively in life. It educates, improves social skills and grows trust in yourself. Everyone who was interviewed told that the benefits and learnings of youth theater can be seen in life nowadays also.</p> <p>The task was succeed quite well. The results from the former members correspond the goals in curriculum of the The Youth Theater of Riihimäki. Outcome of the work shows that the support for the youth theater is well-founded and important.</p>	
Keywords Theatre, youth theatre, theatre education, effects of a hobby	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 RIIHIMÄEN NUORISOTEATTERI	5
2.1 Taiteen perusopetus	6
2.2 Laki taiteen perusopetuksesta	6
2.3 Riihimäen Nuorisoteatterin arvot	6
2.4 Toiminta-ajatus ja tavoitteet	7
2.5 EU:n elinikäisen oppimisen avaintaidot	8
2.6 Riihimäen Nuorisoteatterissa toteutuvat avaintaidot	8
3 HARRASTAJATEATTERI SUOMESSA	9
3.1 Historia	9
3.2 Harrastajateatterin toiminta ja merkitys	10
4 TUTKIMUSMENETELMÄT	12
4.1 Kysely	12
4.2 Teemahaastattelu	12
5 TULOKSET	15
5.1 Kysely	15
5.2 Haastattelut	18
6 TULOSTEN YHTEENVETO	22
7 LOPUKSI	23
LÄHTEET	24
LIITTEET	25

1 JOHDANTO

Korhonen & Østern (2001, 41) toteavat, että yhteiskunnan kehitys ja lasten ja nuorten teatteri ovat keskenään tiiviissä vuorovaikutuksessa. Uudet oppimisteoriat ovat antaneet uutta tietoa siitä, miten ihminen oppii. On todettu, että oppimista tapahtuu kaikkialla ja että tärkein oppiminen tapahtuu ehkä koulun ulkopuolella. Teatteriharrastus tarjoaa oivallisen oppimisen areenan ja siellä tapahtuu kehitystä niin sosiaalisissa taidoissa, ryhmätyötaidoissa, vuorovaikutustaidoissa ja empatiataidoissa. Tämän lisäksi teatteriharrastus opettaa uuden oppimista itsestään ja omasta identiteetistä sekä kulttuureista.

Opinnäytetyöni tutkii Riihimäen Nuorisoteatterissa harrastaneita ja teatteriharrastuksen heille tuottamia kokemuksia ja vaikutuksia. Keskityn tutkimaan sitä, minkälaisia hyötyjä harrastus on tuonut sekä miten sen koetaan vaikuttaneen vastaajien elämään.

Tilajana toimii Riihimäen Nuorisoteatteri ry. Tarve opinnäytetyölle syntyi Nuorisoteatterin halusta saada tietoa, jolla pystyy todentamaan nuorisoteatterin toiminnan vaikutuksia sekä tahdosta hyödyntää saatua tietoa oman toiminnan tarpeellisuuden perustelemisessa mm. rahoitusta haettaessa. Vaikkakin Riihimäen Nuorisoteatteri on arvostettu teatteri- ja opetuspiireissä, saattaa toiminnan perustehtävä olla ulkopuolisille tuntematon. Tällä hetkellä olisikin tärkeää luoda selkeämpää kuvaa Riihimäen Nuorisoteatterin toiminnasta, ydintehtävästä sekä toiminnan tarjoamista hyödyistä. Tämä tutkimus ottaa tähän kantaa omalla osallaan.

2 RIIHIMÄEN NUORISOTEATTERI

Riihimäen Nuorisoteatteri on vuonna 1991 perustettu laajaa teatteritaiteen perusopetusta antava yleishyödyllinen yhdistys. Riihimäen Nuorisoteatterin tärkeimpänä tilana toimii 1917 perustettu vanha elokuvateatteri, Kino Sampo. Pie-nempänä esitys- ja harjoitustilana toimii Teatteri Pohja. Näiden lisäksi kauppa-

keskus Majakassa on harjoitustila sekä toimisto. Nuorisoteatterin oma puvusto toimii omassa tilassaan Riihimäen keskustassa. Vuoden 2017 syksyllä Riihimäen Nuorisoteatterissa on n. 600 aktiivista jäsentä ja vuodessa ensi-iltoja on n. 20. Opetusryhmiä on yhteensä 37, joita ohjaa rehtorin lisäksi seitsemän teatteri-ilmaisun ohjaajaa ja teatteripedagogia. Riihimäen nuorisoteatterilla on myös ryhmiä Hyvinkäällä ja Lopella. Nuorisoteatteri on myös aktiivinen toimija Riihimäellä ja tekee paljon yhteistyötä yritysten, yhdistysten sekä erilaisten yhteistyöryhmien kanssa. Talon toiminnasta vastaavat rehtori Sanna Saarela ja yhdistyksen hallitus.

Nuorisoteatteri on laajasti arvostettu teatteri- ja opetuspiireissä josta kertoo mm. Opetus- ja kulttuuriministerin myöntämä Lapsenpäivä-palkinto marraskuussa 2016. Riihimäen Nuorisoteatteri on Suomen suurin teatteritaiteen perusopetusta antava koulu, josta on valmistunut useita teatterialan ammattilaisia, ja myös lukuisat muut nuoret ovat saaneet nuorisoteatterista hyvän pohjan omiin ammatteihinsa.

2.1 Taiteen perusopetus

Laajan oppimäärän mukaisen opetuksen tehtävänä on antaa oppilaalle mahdollisuus opiskella pitkäjänteisesti teatteritaidetta. Opiskelu luo elinikäiset edellytykset harrastukselle ja antaa valmiuksia jatko-opintoihin. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

2.2 Laki taiteen perusopetuksesta

Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa. (Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998, 1 §.)

2.3 Riihimäen Nuorisoteatterin arvot

Riihimäen Nuorisoteatterin arvolähtökohta on oppilaan persoonallisen taidekäsitteksen hyväksyminen, tukeminen ja kehittäminen. Nuorisoteatterin opetuksen keskeiset arvot ovat opiskelijälähtöisyys ja henkilökohtaisuus. Opetus kannustaa oppilasta luovuuteen, heittäytymiseen ja yhteistyöhön ryhmässä. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

2.4 Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Riihimäen Nuorisoteatterin opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan henkilökohtaista kehitystä ja rohkaista oppilasta luovuuteen, taiteelliseen ajatteluun ja toimintaan. Opetuksessa tuetaan oppilaan henkilökohtaisen näkemyksen syntymistä teatteritaiteesta. Tavoitteena on, että oppilas oppii tunnistamaan laatua, toimimaan ryhmässä, sietämään epävarmuutta ja luomaan toimintaansa rakenteita. Oppilas oppii myös ymmärtämään keskeiset teatteritaiteen rakenteet ja käsitteet ja oppii sijoittamaan teatteritaiteen taiteen kokonaiskentälle. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Opetus sisältää teatterin tutkimista ja toimintaa yksin ja muiden kanssa. Oppiminen tapahtuu koko ajan vuorovaikutuksessa muiden kanssa, kokien ja kokeillen. Opetuksen tavoitteena on, että oppilas arvioi aktiivisesti omia kokemuksiaan ja että hänen maailmankuvallaan on mahdollisuus laajentua. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Oppilas on aktiivinen oppija, jonka perusolemukseen kuuluu pyrkiminen hyvään ja itsensä kehittämiseen. Nuorisoteatterin oppimiskäsitys on, että oppilas haluaa oppia ja hän oppii oppimaan. Näin oppilaan tutkiva ote ja analyyttinen asenne kehittyvät. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Riihimäen Nuorisoteatterin keskeinen toiminta-ajatus on tarjota lapsille ja nuorille teatteriopetusta hyväksyvässä, poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomassa ympäristössä, opiskelijan perheen varallisuudesta riippumatta. Riihimäen Nuorisoteatteri pyrkii osaltaan tukemaan EU:n elinikäisen oppimisen avaintaitojen toteutumista. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

2.5 EU:n elinikäisen oppimisen avaintaidot

Elinikäisen oppimisen avaintaidot ovat asiayhteyteen sopivien tietojen, taitojen ja asenteiden kokonaisuus. Niitä tarvitaan erityisesti henkilökohtaisen onnistumisen tunnetta ja kehitystä, sosiaalista osallisuutta, aktiivista kansalaisuutta ja työtä varten. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Avaintaidot ovat tietoyhteiskunnassa välttämättömiä. Ne takaavat työvoiman suuremman joustavuuden, jolloin nopea sopeutuminen entistä voimakkaammin verkottuneen maailman jatkuviin muutoksiin on mahdollista. Avaintaidoilla on suuri merkitys myös innovoinnille, tuottavuudelle ja kilpailukyvyille, ja ne lisäävät osaltaan työntekijöiden motivaatiota ja tyytyväisyyttä sekä parantavat työn laatua. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Avaintaitojen omaksuminen on tärkeää pakollisen oppivelvollisuutensa loppuvaiheessa oleville nuorille, sillä avaintaidoista he saavat aikuiselämässä ja erityisesti työelämässä tarvittavia valmiuksia sekä voivat muodostaa jatko-opinnoissa tarvittavan perustan kaikissa elämänvaiheissa oleville aikuisille taitojen kehittämisen ja päivittämisen kautta. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

2.6 Riihimäen Nuorisoteatterissa toteutuvat avaintaidot

Viestintä äidinkielellä, mikä tarkoittaa kykyä ilmaista ja tulkita käsitteitä, ajatuksia, tunteita, faktoja ja mielipiteitä sekä suullisesti että kirjallisesti (kuullun ymmärtäminen, puhuminen, lukeminen ja kirjoittaminen), sekä kykyä olla asianmukaisessa ja luovassa kielellisessä vuorovaikutuksessa kaikissa sosiaaliseen elämään ja kulttuuriin liittyvissä tilanteissa. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Oppimistaidot eli oppimaan oppiminen liittyvät oppimiseen, oman, joko yksin tai ryhmässä tapahtuvan oppimisen tavoitteiden määrittelyyn ja organisointiin omien tarpeiden mukaan sekä tietoisuuteen menetelmistä ja mahdollisuuksista. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Sosiaalisuuteen ja kansalaisuuteen liittyvät taidot. Sosiaalisuuteen liittyvillä taidoilla tarkoitetaan henkilökohtaisia taitoja, ihmissuhdetaitoja ja kulttuurien välisiä taitoja sekä kaikkia käyttäytymisen muotoja, jotka antavat yksilöille valmiudet osallistua vaikuttaen ja rakentavalla tavalla yhteiskunta- ja työelämään. Nämä taidot liittyvät henkilökohtaiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Olennaisen tärkeää on ymmärtää yksilöiden eri toimintaympäristöissä noudattamia käyttäytymissääntöjä ja tapoja. Kansalaisuuteen liittyvien taitojen ja erityisesti sosiaalisten ja poliittisten käsitteiden ja rakenteiden (demokratia, oikeus, tasa-arvo, kansalaisuus ja kansalaisoikeudet) tuntemuksen avulla yksilöt voivat osallistua aktiiviseen ja demokraattiseen toimintaan. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Aloitekyky ja yrittäjäyys tarkoittaa kykyä muuntaa ideat toiminnaksi. Siihen sisältyy luovuutta, innovointia ja riskinottoa sekä kyky suunnitella ja toteuttaa projekteja tavoitteiden saavuttamiseksi. Yksilö on tietoinen työnsä laajemmasta kehiksestä ja kykenee hyödyntämään uusia tilaisuuksia. Aloitekyky ja yrittäjäyys ovat myös perusta erityistaidoille ja -tiedolle, joita tarvitsevat sosiaalista tai kaupallista yritystoimintaa käynnistävät tai siihen osallistuvat henkilöt. Tähän pitäisi sisältyä tieto eettisistä arvoista, ja sen pitäisi edistää hyvää hallintotapaa. (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

Tietoisuus kulttuurista ja kulttuurin ilmaisumuodot, mihin kuuluu ymmärrys siitä, mikä merkitys on ajatusten, kokemusten ja tunteiden luovalla ilmaisemisella eri välineiden avulla (musiikki, esittävät taiteet, kirjallisuus ja kuvataiteet). (Riihimäen Nuorisoteatteri 2017.)

3 HARRASTAJATEATTERI SUOMESSA

3.1 Historia

Harrastajateatterilla on suomalaisessa yhteiskunnassa arvostettu asema. Ammattiteatterin juuret löytyvät nimenomaan harrastajateatterista. Näyttelemisen harrastus kasvatti sivistyksellistä pohjaa. Suomen ollessa vieraan vallan alla voitiin taiteen muodossa sanoa sellaista, jota ei muuten voinut ilmaista. Tosin

monien jalojen päämäärien sijasta kyseessä oli pikemminkin harrastus, jossa tärkeintä oli sosiaalinen kanssakäyminen ja viihtyvyys raskaan työn ja usein ankeiden elinolosuhteiden vastapainona. (Laaksovirta 1993, 92-93.)

Jo 1870- ja 1880-luvuilta lähtien näytteleminen kuului osaksi kansalaistoimintaan ja kansansivistystyöhön. Tällöin toimintansa aloittivat palokunnat, raittius- ja nuorisoseurat sekä työväen yhdistykset. Seuraavien vuosikymmenien aikana nämä seurat ja yhdistykset rakensivat toimintaansa varten talot, joiden juhlasaleista löytyi näyttämöt. Paikallisesta harrastustoiminnasta kehittyi myöhemmin näyttämöitä, jotka olivat aluksi ns. sekateattereita. Näillä näyttämöillä toimi iso joukko harrastajia palkatun ohjaajan ja näyttelijöiden lisäksi. Työväen näyttämöllä oli suurimmissa kaupungeissa työväenyhdistys takanaan. Näillä teattereilla oli myöskin poliittista merkitystä ympäristössään ja sen myötä vaikutusta työväestön asemaan. Maaseudulla ja pienemmällä paikkakunnilla aatepoliittisuus harvemmin nousi esille. Työväen sekä porvarillisilla näyttämöillä ohjelmistot olivat hyvin yhtenevät. (Laaksovirta 1993.)

Edellä kuvattu kulttuuritoiminta tapahtui Suomessa aina toisen maailmansodan alkuun asti ilman lainsäädännön suojaa. Julkisen tuen sijasta harrastajateatterit ja ammattiteatterit maksoivat valtiolla esityksistään huviveroa. Tämä hajanainen tilanne jatkui aina 1960-luvulle saakka. Vasta 1968 tuli voimaan kulttuurilaki, joka käsitti koko suomalaisen teatterin, ja takasi virallisen aseman myös harrastajateattereille. Valtion näyttämötaidekunta ja läänien taidetoimikunnat aloittivat toimintansa. Tätä järjestelmää tukemaan tuli myöhemmin lakisääteinen kuntien kulttuuritoiminta. (Laaksovirta 1993.)

Nykymaailmassa välimatkojen merkitys on hävinnyt ja vieraat kulttuurivat sekoittuvat entistä enemmän keskenään. Laaksovirran (1993, 92-93) mukaan harrastajateatteri on havainnollistava ja selkeä tapa tutkia suomalaisen kulttuurin tutkimiselle. Teatterinharrastaja löytää ihmisyyden lainalaisuuksia sekä yhteyksiä muiden kansojen kulttuureihin. Teatterista löytyy mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun hyvin monenlaisille lahjakkuuksille.

3.2 Harrastajateatterin toiminta ja merkitys

Sinivuoren (2002, 14) mukaan monelle teatteri on enemmänkin kuin harrastus; se on elämäntapa. Se on erittäin kokonaisvaltaista ja näkyy kaikessa, asenteissa, ajattelutavassa ja toiminnassa. (Sinivuori 2002, 14.)

Harrastus-sanana määrittelemisen edellyttää harrastuneisuus-sanana selittämistä. Harrastuneisuus on käsitteenä laajempi ja suhteellisen pysyvä positiivissävytteinen ja omaehtoinen suuntautuminen. Harrastajateatteritoiminnassa nämä asiat tulevat esille. Harrastaja määritellään henkilöksi, joka harrastaa. Harrastukseen kuuluu oleellisena osana käsitteet vapaus, vapaa-aika ja aktiivisuus. (Sinivuori 2002, 24.)

Taide on keskeinen minän rakentamisen väline ja teatteriharrastukselle on suuri tarve. Minuus välittyy ulkoisen hahmon kautta. Nykyaikaista yhteiskuntaa on kutsuttu katseen yhteiskunnaksi ja tämän vastaparina on näkymisen valtakunta. Ei ole sattumaa, että kenraali ja piispa pukeutuvat eri tavoin kuin sotilas ja kansalainen. Teatteri on roolileikkien, pukeutumisen ja naamioitumisen kasvualusta. Oman persoonan ulottuvuuksien venyttäminen leikin varjolla on samalla oman todellisen persoonan rikastamista. Nuoret hakevat minuuttaan roolien ja pukeutumisen kautta myös todellisuudessa kokeilemalla erilaisia vaihtoehtoja, joten tässäkin suhteessa teatteri vastaa nykytodellisuutta ja kiihdyttää sinne ominaisia prosesseja. (Rentola 1993, 27.)

Sinivuoren (2002, 20) mukaan harrastajateattereissa taloudellinen paine ei yleensä ole yhtä suuri kuin ammattiteattereissa ja siksi siellä voidaan ottaa suurempia taiteellisia riskejä. Harrastajateattereissa uudet kirjoittajat ja ohjaajat voivat päästä paremmin esille kehittämään taitojaan kuin ammattiteattereissa (Sinivuori 2002, 20.)

Alkuperäisestä omaehtoisen kansansivistystyön aatteesta on säilynyt jotain suomalaisessa harrastajateatteritoiminnassa. Harrastajat ovat organisoineet teatteritoimintaa ja palkanneet itse ohjaajansa. Teatterin puuttuminen taideaineiden joukosta kouluissa on lisännyt myös lapsi- ja nuorisoteatteritoimintaa koulun ulkopuolella. Länsimaissa taiteen ammatillinen koulutus on vaikuttanut taidekasvatuksen institutionalisoitumiseen, jossa malli ja tavoitteet on otettu taiteilijakoulutuksesta. Ammattitaide ja koulujen taidekasvatus on siitä huolimatta

organisoitu kulttuurihallinnossa erikseen. Teatterikoulutuksen suuntaukset ovat levinneet nopeasti kentälle kun ammattilaiset ovat siirtäneet osaamistaan ohjaamalla ja kouluttamalla harrastajaryhmissä. Harjoitusprosessissa on tavoiteltu ammattiteatterin työmuotoja ja tehtäväjakoja. (Ventola 2005, 20.)

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Keräsin aineistoni entisiltä Riihimäen Nuorisoteatterin jäseniltä Facebookissa perustamassani Riihimäen Nuorisoteatterin Alumnit -ryhmässä. Tarkoituksena on, että ryhmä jää tämän jälkeenkin aktiiviseksi alumnien kohtaamispaikaksi. Toteutin tutkimuksessa sekä laadullisen että määrällisen osio. Kyselyllä luotiin pohja ja teemahaastatteluilla syvennettiin aihetta.

4.1 Kysely

Kysely toteutettiin Facebookissa Riihimäen Nuorisoteatterin Alumnit –ryhmässä. Ryhmän jäsenet ovat kaikki jo opintonsa lopettaneita ja eri puolilla Suomea asuvia. Ryhmän jäsenet ovat tasaisesti kaikilta nuorisoteatterin toiminnan ajoilta ja joukossa on niin pidempään toiminnassa olleita kuin vain muutaman vuoden harrastaneita. Aineisto kerättiin kyselylomakkeella. Kyselylomake on tavallisin määrällisessä tutkimusmenetelmässä käytetty aineiston keräämisen tapa (Vilka 2015, 94).

Tilaja oli toiveena saada myös määrällistä tietoa joten tästä syystä liitin tutkimukseen kyselylomakkeen. Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 43 henkilöä. Kyselylomake löytyy opinnäytetyön liitteistä (Liite 1: Kyselylomake).

4.2 Teemahaastattelu

Opinnäytetyöni perustuu pitkälti harrastajien kokemuksiin, joita keräsin teemahaastattelujen avulla. Kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimuksella tarkastellaan merkitysten maailmaa. Tavoitteena on tavoittaa ihmisen omat kuvaukset koetus-

ta todellisuudesta. Näiden oletetaan sisältävän niitä asioita, joita ihminen pitää itselleen elämässään tärkeinä ja merkityksellisinä. (Vilkkä 2015, 118).

Teemahaastattelusta käytetään myös nimitystä puolistrukturoitu haastattelu. Tällöin poimitaa keskeiset aiheet, joita olisi välttämätöntä käsitellä. Tavoitteena on, että kaikista teemoista vastaaja voi antaa oman näkemyksensä. (Vilkkä 2015, 124).

Teemahaastattelu ei edellytä tiettyä kokeellista aikaansaattua yhteistä kokemusta. Oletetaan, että kaikkia yksilön ajatuksia, kokemuksia, tunteita ja uskomuksia voidaan tutkia tällä menetelmällä. Korostetaan haastateltavien elämysmaailmaa ja heidän määritelmiään tilanteista. Teemahaastattelu ottaa huomioon sen, että ihmisten tulkinnat asioista ja heidän asioille antamansa merkitykset ovat keskeisiä, samoin kuin sen, että merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. Tässä haastattelussa on kaikkein oleellisinta se, että yksityiskohtaisten kysymysten sijaan haastattelu etenee keskeisten teemojen varassa. Teemahaastattelusta puuttuu strukturoidulle lomakehaastattelulle ominainen kysymysten tarkka järjestys ja muoto. Haastattelu ei kuitenkaan ole täysin vapaa kuten syvähaastattelun. (Hirsjärvi & Hurme, 2000, 48.)

Teemahaastattelun ominaispiirteitä on laajasti ottaen neljä.

1. Haastateltavat ovat kokeneet tietyn tilanteen
2. Haastattelija on alustavasti selvittänyt oletettavasti tärkeitä osia, rakenteita, prosesseja ja kokonaisuutta. Näiden avulla hän on päätenyt tiettyihin oletuksiin
3. Näiden oletuksien perusteella hän kehittää haastattelurungon
4. Haastattelu suunnataan tutkittavien subjektiivisiin kokemuksiin tilanteista, jotka haastattelija on ennalta analysoinut. (Hirsjärvi & Hurme, 2000, 47.)

Haastattelin seitsemää entistä harrastajaa. Haastateltavia valitessa pyrin löytämään tasaisesti eri aikoina harrastaneita sekä erilaisiin ammatteihin päätyneitä.

Suunnittelemani haastattelussa käsiteltiin teatteriharrastuksen tuomia vaikutuksia. Aihetta oli jaoteltu etukäteen vaikutuksiin ja opittuihin asioihin. Haastattelun alkuun myös taustoitettiin haastateltavan tehtävät nuorisoteatterissa. Kerä-

sin myös lopussa yleistä palautetta. Haastateltavat yleensä vastasivat jo ensimmäisten kysymysten kohdalla kattavasti useampaan kohtaan. Kysyessäni kuitenkin näistä vielä toistona, löytyikin vastauksiin vielä jatkoa ja kokonaan uusia ajatuksia. Haastattelurunko löytyy opinnäytetyön liitteistä (Liite 2: Haastattelurunko).

Haastattelut käsiteltiin anonymisti, joten käytän tuloksia analysoitaessa suorien sitaattien kohdalla nimien sijasta numeroita.

Haastateltavat:

1. 22-vuotias nainen, koulunkäyntiavustaja, Riihimäki
 - a. Koulutus: lukio / teatteriopisto
 - b. RNT jäsen: 2005-2015
2. 26-vuotias mies, projekti-insinööri, Riihimäki
 - a. Koulutus: rakennusinsinööri
 - b. RNT jäsen: 2000-2014
3. 30-vuotias nainen, pukusuunnittelija / vuoropäällikkö, Riihimäki
 - a. Koulutus: artemi
 - b. RNT jäsen: 2000-2012
4. 33-vuotias nainen, freelancer-ompelija, Riihimäki
 - a. Koulutus: ompelijakisälli
 - b. RNT jäsen: 1996-2008
5. 40-vuotias mies, valosuunnittelija, Helsinki
 - a. Koulutus: teatteritaiteen maisteri
 - b. RNT jäsen: 1993-2000
6. 43-vuotias nainen, opiskelija, Riihimäki
 - a. Koulutus: erityispedagogiikka
 - b. RNT jäsen: 1991-2001
7. 52-vuotias nainen, myyntineuvottelija, Riihimäki
 - a. Koulutus: ammattikoulu
 - b. RNT jäsen: 2014-2017

Haastatteluita olisi voinut vielä lisätä ja poimia mukaan varsinkin vähemmän aikaa harrastaneita. Nyt lähes kaikki haastateltavat ovat olleet hyvinkin aktiivisia

jäseniä ja tehneet talossa erittäin paljon erilaisia töitä. Vain kahden haastateltavan kokemus jää vain esiintyjänä olemiseen. Useammalla oli myös harrastuksen lopetuksesta jo useampi vuosi. Riihimäen Nuorisoteatteri on viime vuosina laajentunut ja muuttunut, joten 2000-luvun alussa harrastaminen ei ole täysin verrannollista tämän päivän toimintaan. Tästä johtuen haastateltavien joukossa olisi ollut hyvä olla enemmän 2010-luvulla talossa olleita.

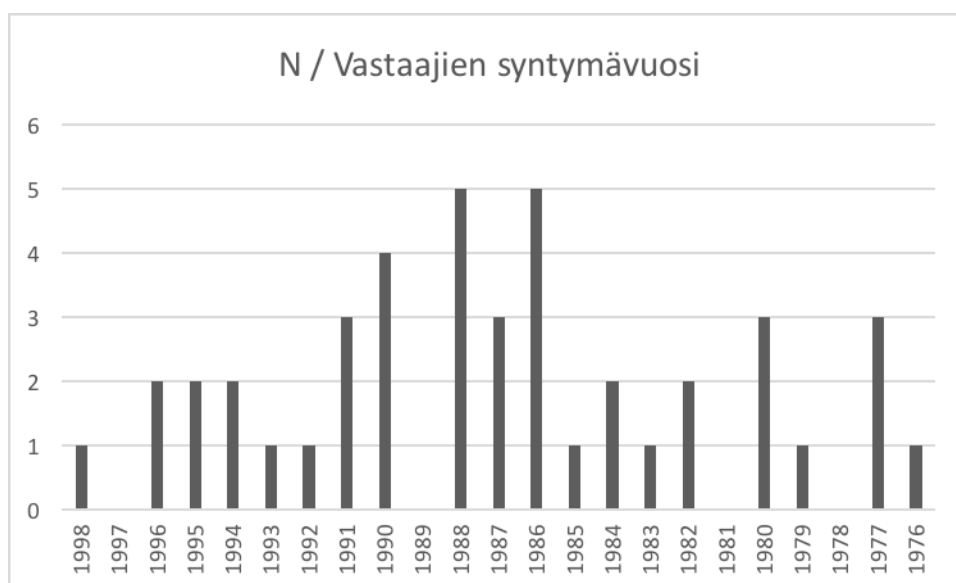
Analyysivaiheessa jaoin litteroidut haastattelut teemoihin ja poimin mukaan tärkeimmät sitaattit. Tuloksia käsittelem seuraavassa kappaleessa.

5 TULOKSET

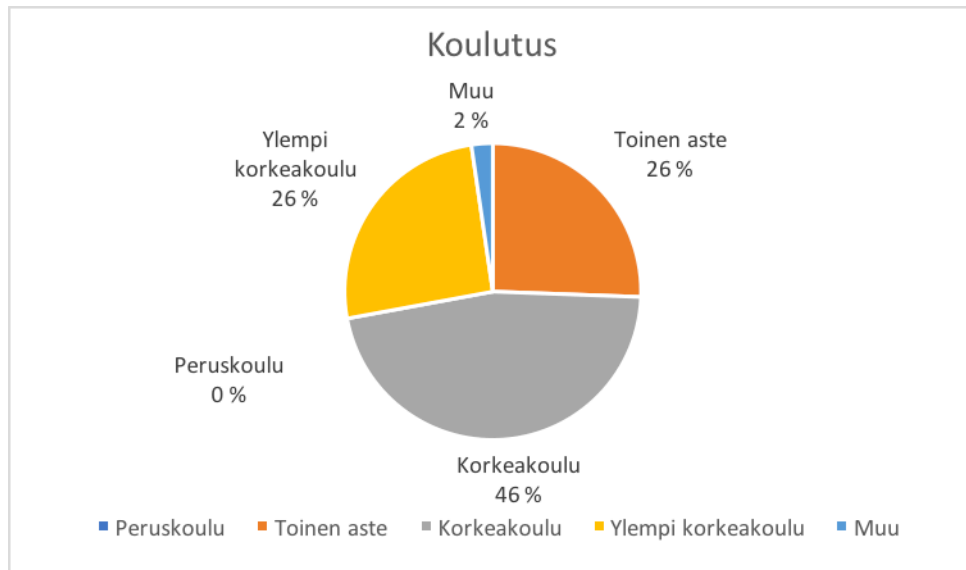
Kysely ja haastattelut tukivat hyvin toisiaan.

5.1 Kysely

Alumnit-ryhmän kyselyyn vastaajia oli yhteensä 43, joista 79% oli naisia ja 21% miehiä.

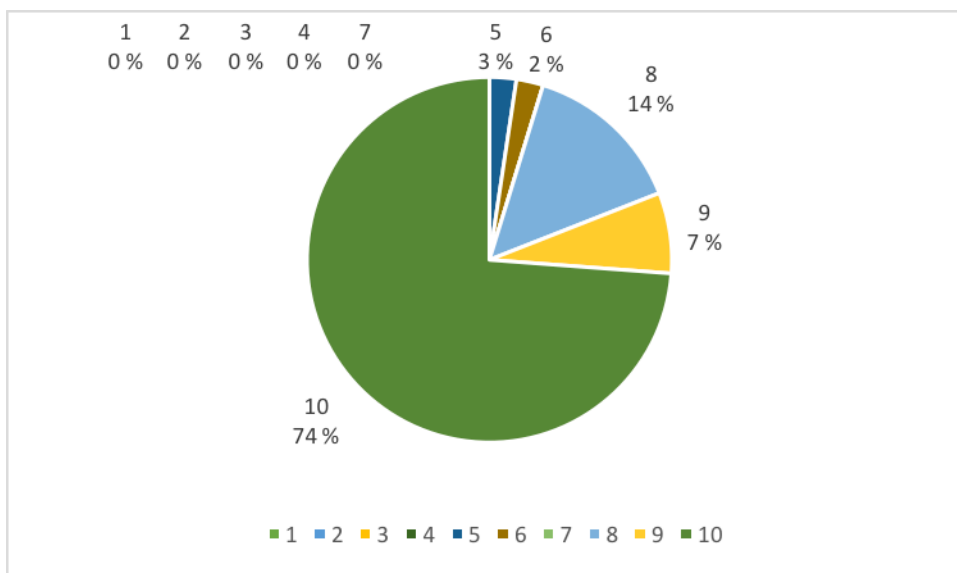
Kuvio 1. Vastaajien määrä / vastaajien syntymävuosi

Kuvio 2. Vastaajien koulutus

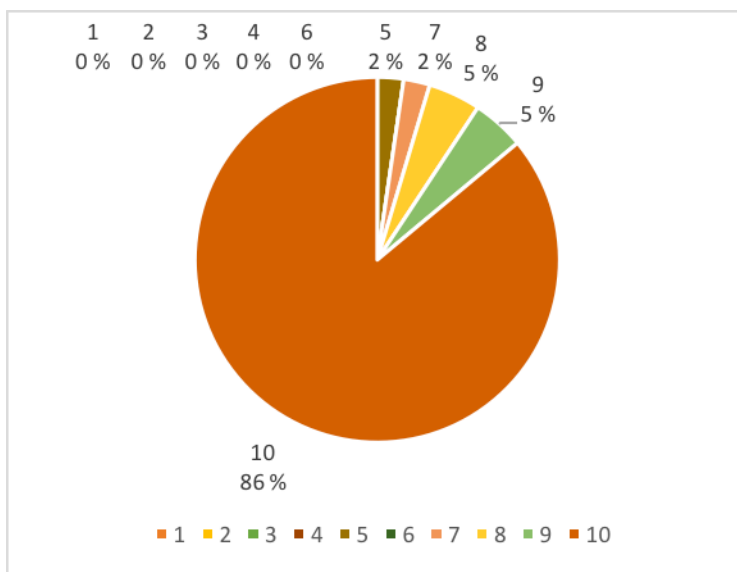

Kuvio 3. Vastaajien määrä / harrastuksen kesto vuosissa

Kuvio 4. Arvioi teatteriharrastuksen hankitun kokemuksen hyötyjä opinnoissa ja työssä asteikolla 1–10, 1= ei mitään hyötyä, 10= erittäin paljon hyötyä

Vastaajien määrä: 42

Kuvio 5. Suositteletko Riihimäen Nuorisoteatteria nuorten harrastukseksi asteikolla 1–10, 1= Erittäin epätodennäköisesti, 10= Erittäin todennäköisesti

Vastaajien määrä: 43

Avoimiin kysymyksiin vastattiin hyvin. Lähes kaikilla vastaajilla oli tehtäväluettelossa useampia tehtäviä.

”Koen että pääsin hyvin kokonaisvaltaisesti tutustumaan teatterin tekemisen eri osa-alueisiin. Konkretia ja minulle hyvin nuorena annettu suuri vastuumäärä onkin juuri se syy miksi olen päättänyt kulttuurialalle.

Kokemus omasta kykeneväisyydestä luoda, toimia itsenäisesti, sekä ryhmässä ja kantaa vastuuta on ollut olennainen osa oman identiteetin kehitystä nuorena.”

”Kirjoitin, ohjasin, näyttelin, lauloin, tanssin, tuotin, tutkin, leikin, hengasin, rakastuin.”

Avoimissa vastauksissa nousee esille vastuunkannon sekä yhteisöllisyyden tärkeys. Monipuoliset tehtävät, oma-aloitteisuus sekä vastuun antaminen nähdään tärkeänä osana talon kasvattavaa puolta. Toiveissa on, että toiminnan laajeneminen ja ammattilaistuminen ei sulje pois mahdollisuutta osallistua monipuolisiin tehtäviin.

”Yhdessä tekemisen ja kaikki tekee kaikkea -mentaliteetin toivoisin säilyvän. Opin eniten elämässä tarvittavia taitoja, kun jouduimme yhdessä työskentelemään lopputuloksen eteen ja kaikkien oli mahdollista tehdä ihan kaikkea.”

5.2 Haastattelut

Haastateltavia oli yhteensä 7. Harrastuksen kestot olivat 3 vuodesta 15 vuoteen. Harrastuksen aloituksen syyt vaihtelivat. 2:lla oli teatteriharrastusta ennen Riihimäen Nuorisoteatteria, 2 oli kiinnostunut teatterin tekemisestä ja 3 tuli mukaan kokeiluna ja kaverin tai sisaruksen mukana.

1. 22-vuotias nainen, jäsen 2005-2015
2. 26-vuotias mies, jäsen 2000-2014
3. 30-vuotias nainen, jäsen 2000-2012
4. 33-vuotias nainen, jäsen 1996-2008
5. 40-vuotias mies, jäsen 1993-2000
6. 43-vuotias nainen, jäsen 1991-2001
7. 52-vuotias nainen, jäsen 2014-2017

Teatteriharrastus on antanut jokaiselle haastateltavalle itsevarmuutta, esiintymiskokemusta, heittäytymiskykyä sekä luottamusta omaan itseensä. Rohkeus ja varmuus ovat lisääntyneet sekä sosiaaliset taidot ja ryhmätyötaidot ovat vahvistuneet. Teatteri on kehittänyt kykyä kuunnella ja huomioida muita.

”Koulussa kuulin ihan alvariinsa opettajilta ja opiskelutovereilta just kehuja siitä et hitto et oot hyvä esiintymään. Ja et sä pidät noi sun esitykset tosi hyvin ja selkeesti. Ja töissä sama juttu.” Haastateltava 2

”Kaikki otetaan mukaan, sitä pystyy myös itte käyttää ihan arkielämässä ja työelämässä. Että ottaa siellä kaikki mukaan ja ottaa ite koppia siitä, että lähden lähestymään toista henkilöä, tutustumaan uuteen ihmiseen ja luomaan suhdetta.” Haastateltava 2

”Uskon, että teatteriharrastus on muokannut mua enemmän ihmisenä kuin mikään kotona annettu kasvatus. On varmasti avoimempi asennemaailma.” Haastateltava 3

”Esiintymistaitoa, itsevarmuutta, hirveesti ystäviä, sellasta rohkeutta lähteä tekemään ihan mitä tahansa.” Haastateltava 6

”Vaikuttaa mun työhön. Mä oon asiakaspalvelussa työssä niin se vaikuttaa siihen et osaan esittää asioita paremmin. Helpompi myös keskustella ihmisten kanssa, kun ymmärtää et kaikki ei oo samanlaisia.” Haastateltava 7

”Mä oon oppinu siis ihan kaikkee, sosiaalisia taitoja ja käsillä tekemistä. Se on antanut mulle itsevarmuutta ja esiintymiskokemusta. Kovaäänisyyttä ja varmuutta. Olin aikasemmin tosi hiljanen.” Haastateltava 4

Vastuun kantamisen taito korostuu myös useammassa haastattelujen vastauksessa. Kädentaidot sekä uusien asioiden opettelu ovat myös olleet iso osa harrastuksen antia.

”Ei ollu mitään sellasta suurin piirtein sinnepäin vaan jos jotain päätettiin tehdä niin otettiin selvää ja tehtiin niin hyvin ku osataan.” Haastateltava 5

”Aika paljon oppinut vastuunkantoa. Ja perustaidoista lähtien, ei oo kukaan tuonut valmista vaan kaikki on tehty ite. On ollut pakko ottaa selvää tai sit joku on näyttänyt et miten tehdään. Kyl mä uskon et suurin osa mun kädentaidoista perustuu sieltä tulleisiin taitoihin. Ei pelkää myöskään tehdä uusia asioita.” Haastateltava 3

”Piti osata ottaa vastuuta ku ite tehtiin. Ja se mitä ei osattu, opeteltiin.” Haastateltava 4

Moni kokee olevansa suvaitsevampi juuri teatteriharrastuksen vuoksi. Omataan myös parempi kyky kuunnella toisia ihmisiä ja hyväksytään heidät. Myös itselleen osataan olla armollisempia. Koettiin, että harrastuksen parissa ei tarvinnut peitellä itsestään mitään, vaan kaikki hyväksyttiin sellaisina kuin ovat. Erilaisuus on positiivista ja mokaaminen jopa suotavaa.

”Must on omalla tavalla tullu rauhallisempi. Olisin suvaitsemattomampi ja pinnallisempi, olisin ajautunut enemmän semmosten bimbo-ihmisten seuraan. Tuol on oppinu kuuntelee ihmisii. Ku et sä voi tehdä teatterii, tai mitään yhteistaidetta, ilman että sä kuuntelet.” Haastateltava 1

”Nuorisoteatterissa oli saman henkisiä ihmisiä vaikka hyvin erityyppisiä. Mut siel ei ollu koskaan ongelma et jos joku on erilainen. Kaikenlainen erilaisuus oli aina positiivista.” Haastateltava 6

”Varmaan paljon avartanut kun siel on niin paljon ollu erityyppisii ihmisii ja sit ku pääsi tekee yhteistyötä teatterilaisten kanssa. Et ei todellakaan kategorisoitu ihmisiä, varmasti tuonu suvaitsevaisuutta ainakin.” Haastateltava 6

”No musta on tullu paljon suvaitsevampi, oon huomannu sen. Ja itellekin myös armollisempi asioitten suhteen. Suvaitsevampi ihan kaikenlaisten asioiden suhteen, ihan lähipiirissäkin.” Haastateltava 7

Nuorina talossa olleet kokivat teatterin helpottaneen myös aikuiseksi kasvamista. Teiniangstit pystyi purkamaan turvallisessa ympäristössä ja omia rajojaan sai kokeilla.

”Se oli mun mielestä hieno, vastuullinen ja monipuolinen, tosi kokonaisvaltainen harrastus, jonka ansiosta nuuruteeni oli mulle todella tasapainoinen ja mieluisa. Mulla ei ollu kauheita teini-iän kapinoita tai ongelmia. Pystyin hyvin kokonaisvaltaisesti siinä harrastuksessa purkamaan teini-iän angstit ja paineet ja kehittää itseäni ja kasvattamaan vastuullisuutta.” Haastateltava 5

” Siellä sai räiskyäkin. Ja sit ku tehtiin improharjoituksia ja ne oli aina hyppy kylmään veteen. Tottu siihen et mokaaminen ei oo mikään ongelma. Mä oon ollu varmaan aika hankala teini-ikäsenä. Siellä sai päästellä kaikki mahdolliset höyryt. Mä luulen, että mä olen paljon rauhallisempi ihminen nykyään ku nuorisoteatterissa on päässy tekemään rajoja rikkovasti kaihennäköstä.” Haastateltava 6

Kolmelle harrastus on muuttunut ammatiksi ja yhdellä se on tavoitteena. Harrastuksesta on myös seurannut useita ystävyksiä sekä ammatillisia verkostoja. Harrastuksen anti kiteytettiin mm. seuraavasti: esiintymistaito, polku ammattiin, suvaitsevaisuus, ystävyys, kokonaisvaltainen, voimaannuttava ja elämä.

”Elämä. Varsinkin kasvukipuulun jälkeen en tiedä kuinka täysjärkinen olisin ilman tota taloo. Et saa tehdä ja elää ja mokata. Ja se luottamus mitä sieltä on saanut. Se on antanut minut.” Haastateltava 1

” Se vaikuttaa niin kokonaisvaltaisesti mun elämään. Ja vaikka kuinka hemmetin väsynyt oli, niin kun sai itsensä raahattuu harkkoihin niin huomaa kuinka se on voimaannuttavaa ja antaa energiaa ja puhtia seuraavaan päivään.” Haastateltava 7

Numeroarvioinnissa asteikolla 1-10 teatteriharrastuksen kokonaisvaikutus haastateltavien elämään sai keskiarvon 9,4 ja suosittelu harrastukseksi 9,9.

Yleisesti toiveena oli kuitenkin, että toiminnassa olisi edelleen vahvasti esillä yhdessä tekeminen ja kaikkeen osallistuminen. Että olisi mahdollisuuksia löytää omat vahvuudet myös muualla kuin lavalla. Ehdotuksina oli aktiiviryhmän muokkaus houkuttelevammaksi, mahdollisuus sekoittaa ryhmiä produktioissa sekä väljyyden lisääminen opetussuunnitelmaan. Myös matalammasta hintatasosta tuli toive. Toiminta sai myös kiitosta ja onnentoivotuksia tulevaan.

Haluan myös vielä esittää kehitysehdotuksena uudeksi toimintatavaksi harrastuksen lopettaneille tehtävän kyselyn. Tällä pystyttäisiin saamaan ajantasaista tietoa mahdollisista toiminnan ongelmista ja siitä mikä toimii hyvin sekä keräämään kattavaa tietoa tämän tutkimuksen jatkoksi.

6 TULOSTEN YHTEENVETO

Haastattelut ja kyselyn tulokset olivat pitkälti yhteneväisiä keskenään. Riihimäen Nuorisoteatteri koettiin merkittäväksi tekijäksi vastanneiden elämään. Harrastuksesta saatiin yhteistyötaitoja, heittäytymiskykyä sekä luottamusta omaan itseensä. Vaikutus minän syntymiseen ja kehittymiseen on ollut suuri. Toiminta-ajatus ”Se mitä ei osata, opetellaan” on antanut nuorisoteatterilaisille eväitä elämään myös harrastuksen jälkeen arki-elämässä, työssä sekä kansalaisvaikuttajina. Koettiin, että talo on toiminut kasvattajana ja ystävänä. Toinen koti.

Näitä arvoja toivotaan edelleen tulevillekin harrastajille. Toiminnan laajentuminen sekä talon muuttuminen oppilaitokseksi mietitytti, menetetäänkö samalla osa siitä vapauden ja vastuun yhdistelmästä, jolla talossa aiemmin toimittiin.

Riihimäen Nuorisoteatteri onnistuu toiminnassaan hyvin ja harrastajien kokemukset vastaavat opetussuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita. Tulokset osoittavat Riihimäen Nuorisoteatterin tukemisen olevan perusteltua ja merkityksellistä.

7 LOPUKSI

Tutkimusta oli mielenkiintoista tehdä ja vaikka en koekaan olevani tutkija-henkinen, uskon, että tämän aiheen pariin voin palata myöhemminkin. Aihe oli itselleni myös henkilökohtaisesti tärkeä, sillä itsekin olen Riihimäen Nuorisoteaterin kasvatteja.

Aikataulu minulla tämän työn tekemiseen oli liian tiukka, jonka myötä jouduin tekemään kompromisseja mm. haastateltavien osalla. Tämä on harmillista, sillä tärkeään aiheeseen olisin halunnut antaa itsestäni täydet panokset. Koen kuitenkin, että opinnäytetyöni onnistui melko hyvin ja tulokset tukevat Riihimäen Nuorisoteatterin antaman opetuksen suurta merkitystä.

LÄHTEET

- Korhonen, Pekka & Østern, Anna-Lena (toim.) 2001. Katarsis – Draama, teatteri ja kasvatus-. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Laaksovirta, Merja 1993. Suomalainen harrastajateatteri. Teoksessa Nurmi, Anne-Maarit (toim.) Tie teatteri-ilmaisuun. Teatterikorkeakoulun julkaisusarja n:o 21. Helsinki: Yliopistopaino, 92-105.
- Renotola, Kari 1993. Teatteri, taidemaailman virkeä vanhus. Teoksessa Nurmi, Anne-Maarit (toim.) Tie teatteri-ilmaisuun. Teatterikorkeakoulun julkaisusarja n:o 21. Helsinki: Yliopistopaino, 19-34.
- Ventola, Marja-Riitta 2005. Taide etsii paikkaansa. Teoksessa Ventola, Marja-Riitta & Renlund, Micke (toim.) Draamaa ja teatteria yhteisöissä. Helsinki: Yliopistopaino.
- Vilkkä, Hanna 2015. Tutki ja kehitä. Juva: Bookwell Oy.
- Hirsijärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Riihimäen Nuorisoteatteri. 2017. Opetussuunnitelma. Viitattu 29.10.2017
<https://www.rnt.fi/opetussuunnitelma/>
- Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998. Annettu 21.8.1998. Viim. muutos 7.8.2015. Viitattu 29.10.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980633>

LIITTEET

LIITE 1

KYSELYLOMAKE

Teatteriharrastuksen merkitys Riihimäen Nuorisoteatterissa

1. Syntymävuosi
2. Sukupuoli
 - a. Nainen
 - b. Mies
 - c. Muu
3. Paikkakunta
4. Koulutus
 - a. Peruskoulu
 - b. Toinen aste
 - c. Korkeakoulu
 - d. Ylempi korkeakoulu
 - e. Muu, mikä
5. Ammatti
6. Kuinka monta vuotta olit harrastajana Riihimäen Nuorisoteatterissa?
7. Mitä kaikkea muuta teit Nuorisoteatterissa perusharjoitusten lisäksi?
8. Arvioi teatteriharrastuksen hankitun kokemuksen hyötyjä opinnoissa ja työssä asteikolla 1-10 (1= ei mitään hyötyä, 10= erittäin paljon hyötyä)
9. Suositteletko Riihimäen Nuorisoteatteria nuorten harrastukseksi asteikolla 1-10 (1= erittäin epätodennäköisesti, 10= erittäin todennäköisesti)
10. Kehittämisehdotukset RNT:n toimintaan.

LIITE 2

TEEMAAHAASTATTELUN RUNKO

1. Tausta

- Teemahaastattelun tausta ja tavoitteet
- Haastateltavan tausta: ikä, sukupuoli, koulutus, ammatti, paikkakunta, harrastuksen kesto
- Haastateltavan tehtävät, kokemus ja keskeiset muistot Riihimäen Nuorisoteatterissa

2. Teatteriharrastuksen vaikutusten analyysi

- Arvioi teatteriharrastuksen vaikutuksia omaan elämääsi?
 - Miksi lähdit harrastamaan teatteria?
 - Mitä harrastus antoi sinulle? (psykologiset vaikutukset)
 - Miten harrastus vaikutti asenteisiisi ja käyttäytymiseesi?
 - Miten harrastus vaikutti sosiaalisiin suhteisiin? (sosiaaliset vaikutuksen)
 - Mitä opit harrastuksesta?
 - Vaikutukset toimintaan: kouluttautumiseen, uravalintaan?
 - Kiteytä vielä, mikä oli teatteriharrastuksen keskeinen anti sinulle?
 - Arvioi teatteriharrastuksen kokonaisvaikutusta elämääsi asteikolla 1–10
 - 0=ei vaikuttanut ollenkaan, 10 = vaikutti erittäin paljon
 - (Vastaukset jaotellaan kolmeen ryhmään 0–6=vähäinen vaikutus, 7–8=keskinkertainen vaikutus, 9–10=merkittävä vaikutus)
 - Suositteletko Riihimäen Nuorisoteatteria nuorten harrastukseksi asteikolla 1–10
 - 0=erittäin epätodennäköisesti, 10 = erittäin todennäköisesti (Vastaukset jaotellaan kolmeen ryhmään 0–6=arvostelijat, 7–8=neutraalit, 9–10=suosittelijat)

3. Kehittämisehdotukset Nuorisoteatterin toimintaan ja vapaa sana.